Tweede Jaargang. Nr 35. 30 cent. per nummer Zondag 26 Augustus 1928

De Mandelgalm

Katholiek-Vlaamsch-Nationaal Weekblad voor Iseghem en Omliggende

AANONDIGINGEN
De prijs wordt bepaald in overeenkomst met het bestuur van 't blad.

Inschrijving op alle postkantoren
Een jaar 15,00 fr. 6 maand 8,00 fr.
3 maand 4,00 fr. Buitenland 25,00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22, Iseghem
Verantwoordelijke uitgever:
Rob. Verhaeghe, Iseghem. Postrek. 2024.66

Alle mededeelingen moeten ten laatsten den Woensdag middag voor 't verschijnen van 't blad binnengezonden zijn.

Bij de onderteekening van het Kellogg-pact

Op 27 Oogst a. s. zal te Parijs op het Quai d'Orsay de oorlog officieel in den ban der Beschaving worden geslagen.

Deze plechtigheid zal met zeer veel ceremonieel worden omringd: te dier gelegenheid zullen de h.h. Kellogg, Stresemann en... natuurlijk de Belgische Immense zich persoonlijk naar Parijs begeven.

Er zullen redevoeringen, banketten en ontvangsten bij te pas komen.

De ministeries van oorlog in de beschaafde landen zullen herdoopt worden in ministeries van landsverdediging. Sedert België zijn ministerie van landsverdediging bezit is het volop aan het meest ongebreidelde militarisme gaan doen: de andere Beschaafde landen zullen dit indrukwekkend voorbeeld van de Belgische puid die een Fransche os wil worden met zorg navolgen.

Het pakt zal, als ik wel onthouden heb, onderteekend worden door 15 Staten

Ongelukkig zullen Mussolini en Chamberlain bij de plechtigheid niet aanwezig zijn: Chamberlain omdat hij ziek is en Mussolini omdat het zeer gevaarlijk is voor een vredelievend man zich een oogenblik te wagen buiten de driedubbele haag van politie en gendarmen die op zijne veiligheid waken.

Dus op Zondag 26 groot feestmaal aangeboden door den h. Kellogg.

Dinsdag de plechtige onderteekening.

Woensdag ontvangst te Rambouillet door den Voorzitter der Republiek.

En dan? [illegible]

Dan algemeene en koortsige voortzetting van den bewapeningswedren

Ze spreken van den vrede [illegible] op

Maar allen bereid[illegible] [illegible]we «oorlog aan den den oorlog.

Wat [illegible] te beteekenen hebben kun[illegible] de laatste luchtmaneuvers boven Londen ons leeren.

Er wer[illegible] dus boven Londen een algemeen[illegible] oorlogsrepetitie gehouden.

[illegible] luchtgevecht had plaats op zulk[illegible] groote hoogte (7000 m.) dat het af[illegible]eergeschut praktisch onbruikbaar [illegible]s terwijl de keten van 500 zoekl[illegible]chten alleen dan iets kon uitrichten, als de pijlsnelle aanvallers zich een voor een met duizelingwekkende vaart eenige duizenden meters lieten omlaagglijden om hun bommen te werpen en soms toevallig in een lichtbundel verzeild raakten.

Deze luchtmaneuvers hebben bewezen dat Londen op enkele uren totaal verwoest gan worden en dat daartegen geen ander verweermiddel bestaat dan... hetzelfde te gaan doen bij den vijand.

De Londensche «Star» besloot dan ook.

«Indien een waarheid naar aanleiding van de maneuvers der afgeloopen drie dagen duidelijk aan den dag is gekomen, dan is het zeker deze, dat, tenzij de Westersche wereld tevreden is met een stelsel van wederkeerige vernieling, de huidige gedragslijn moet zijn, dat men den toekomstigen oorlog niet doodelijk maar onmogelijk maakt».

Welk is het middel om den oorlog onmogelijk te maken?

Lloyd George heeft in een onderhoud met den correspondent van de «Star» dit middel aangeduid: ONTWAPENING.

Hij zegde: «Dit alles toont aan, dat de pacten tot niets dienen, als men het probleem der ontwapening niet behandelt. In mijn laatste redevoering in 't Lagerhuis liet ik opmerken dat het Kellogg-pact en het verdrag van Locarno nutteloos zouden zijn, tenzij men de bewapeningen streng beperkt. Immers, 't is nutteloos pacten te sluiten zoolang de natiën hunne vernielingsmiddelen verbeteren. Dat moet vroeg of laat op een catastrophe uitloopen; zij kan niet vermeden worden. 't Is de geschiedenis van al de groote bewapeningen; bestaan eenmaal de middelen, dan zegt het aankomende geslacht altijd: «Laten wij er de proef mede nemen».

Niemand kan de waarheid van deze uitspraak loochenen.

Welnu dan, om te weten of de Staten vredelievende dan wel oorlogszuchtige gevoelens koesteren, moeten we niet luisteren naar de woorden van de leidende staatslieden maar letten op de daden.

En deze daden bewijzen alles behalve een neiging tot te ontwapenen.

We herinneren aan de nieuwe Fransche mobilisatiewet: niet alleen de weerbare mannen zullen voor den toekomstigen oorlog worden gebruikt, maar ook de kinderen, de vrouwen en de grijsaards.

Het wordt vreeselijke ernst met het alleman soldaat.

Er worden onder den mom van vredesakkoorden allerlei «defensieve» verbonden gesloten voor den aanstaanden «laatsten».

Naar aanleiding van de laatste vlootovereenkomst tusschen Frankrijk en Engeland wordt openlijk gesproken van een heroprichting van de Entente cordiale.

Men kent de juiste draagwijdte van deze vlootovereenkomst niet maar de dithyrambische artikelen van de chauvinistische Fransche pers laten voorzien dat de vrees, die tot uiting komt in de Amerikaansche, Duitsche en Italiaansche pers, gegrond is.

Een ander verschijnsel wijst indezelfde richting: Fransche en Engelsche bezettingstroepen zullen in het Rijnland gemeenschappelijke maneuvers uitvoeren.

En als de oude Entente cordiale verrijst, wat zal er dan Duitschland, Rusland en Italië beletten dit voorbeeld te volgen?

En waarop liep deze vroegere politiek van «defensieve» verdragen uit, deze politiek van den gewapenden vrede?

Op oorlog en morgen zullen we evenals gisteren voor dezelfde ramp staan: de oorlog, maar wreeder nog dan de oorlog van 1914-18.

[illegible] kleine Stat[illegible]... [illegible] het voorbeeld der ook [illegible] mogendheden.

Volgend bericht over de toestanden in Polen spreekt voor zich zelf:

De Poolsche legerbegrooting bedraagt voor het loopende jaar 750 millioen loty (ongeveer 4 milliard 500 millioen frank), de begrooting der oorlogsmarine bedraagt 29 millioen. Het legerbudget maakt 33 perc., dus een vol derde deel van de gezamenlijke uitgaven van den Poolschen Staat.

Naast deze aanzienlijke uitgaven voor de eigenlijke militaire machtsmiddelen staan nog levendige bemoeiingen voor de militaire opleiding van de jeugd en zelfs van de vrouwen. In het jaar 1927 hebben ongeveer 3500 vrouwen een militaire opleiding ontvangen. Gedurende dit jaar wordt een leidsterscursus georganiseerd voor gasafweer.

Aan het defile te Warschau van de militaire jeugsvereenigingen voor generaal Wrobleski namen naast acht bewapende bataljons der militaire jeugdformaties, twee bataljons gymnasiasten en een afdeeling der universiteitsjeugd ook een vrouwenbataljon deel.

Een bijzonder energieke propaganda onder de jeugd der middelbare scholen is door de Poolsche lucht en gasbeschermingsliga begonnen. Op aanstichting van deze liga heeft de minister van onderwijs in een rondschrijven aan de scholen verklaard, dat de scholen tot taak hadden, de geheele jeugd van beiderlei geslacht belangstelling voor den vliegerdsdienst in te boezemen en scholieren, die voor den lateren vliegerdienst geschikt blijken te zijn, voort te helpen....»

Als dat geen voorbereiding beteekent tot den oorlog, wat beteekent dan dat wel?

En België?

Polen is een Fransche vassaalstaat: hij bewapent als Frankrijk zelf.

België is een Fransche vassaalstaat: en zien wij hier hetzelfde niet gebeuren?

Niet genoeg dat van nu af aan overeengekomen is dat bij oorlogsgevaar — merkt dit wel, er moet nog geen oorlog verklaard zijn, oorlogsgevaar is voldoende — zullen Fransche troepen onmiddellijk België binnenrukken en Luxemburg bezetten.

Nominaal zullen deze Fransche troepen onder het bevel staan van den koning der Belgen.

In feite zullen — lijk bij het laatste offensief voor den wapenstilstand — de Franco-belgische troepen onder het bevel staan van een of anderen Franschen generaal Desgouttes.

En het ongehoorde in dit alles zit hem daarin: Vlaamsche volksvertegenwoordigers, die men niet eens genoeg vertrouwd om hen kennis te laten nemen van het Fransch-Belgisch militair-accoord, zijn bereid om de nieuwe legerwet, die ons voor goed aan de zijde van Frankrijk in dezen toekomstigen oorlog werpt, te stemmen met gesloten oogen.

... Een Vlaamsch etiket op het wapenbedrijf van België is niet de bedoeling van onzen strijd.

Wij willen de VOLLEDIGE les van het Vlaamsche bloedoffer. Wij willen de VOLLEDIGE hulde aan onze schamele dooden.

En die les en die hulde krijgen niet hun volle beteekenis, indien hier, op de plaats zelf van het BLOED en van de OPOFFERING ***verzwegen wordt dat onze taak niet eindigt met de VERVLAAMSCHING van het leger, maar halverwege is met de AFSCHAFFING van het leger, dat een vlaamsch etiket op het werktuig van den oorlog, in ons geen dienaars vinden zal.***

F. DE PILLECYN, te Diksmuide, op Zondag 19 Oogst 1928.

Rede van Flip de Pillecyn

uit naam van V. O. S. te Diksmuide

Als de mokerslagen de stalen voorloopers van deze betonnen veste in den grond dreven, zal hun bons in duizenden harten van Vlaamsche oudstrijders hebben weergebonsd. En iedere slag was een bevestiging van al wat de slag der kanonnen hun tijdens de gruweljaren in het hart en in den wil had geklonken: dat zij de medearbeiders zouden zijn van een nieuwen tijd voor Vlaanderen en voor de menschheid.

Tien jaar is het geleden dat de wereld in zichzelf terugzonk en dat de millioenen oorlogsslaven naar hun haardsteden werden gezonden, juist in tijds om te voorkomen dat uit den walg voor den moord de broederschap over de loopgraven ging geboren worden; en gedurende deze tien jaren heeft de leugen, die den oorlog had beheerscht, den vrede onmogelijk gemaakt. Men heeft met volkeren gesjacherd, mijnen en zeehavens uitgedeeld, men heeft op vredesvergaderingen een papieren vredesduif over de kanonnen geplakt, alsof men de losbranding met een vodje papier wilde tegenhouden. En dit alles werd verricht in naam van de onbekende soldaten die in elk land als schutsengelen van chauvinisme werden ingehuldigd.

De taak van de Vlaamsche Oud-Strijders evenals de opinies van de Vlaamsche Oud-Strijders hebben een eigen plaats in Vlaanderen. De Vlaamsche Oud-Strijders hebben het nooit kunnen brengen tot de principieele en praktische tweeslachtigheid die hierin der dat zijn men mensch in Vlaan[illegible] erdoor zou verhoogd worden.

Wij staan in het midden van velerlei strijdgerucht: strijdgerucht in Vlaanderen voor het cultuurrecht van ons eigen volk, strijdgerucht overal in de landen waar kazernen zijn, en politiekers en financiers om de kazernen te bevolken. En hoe pijnlijk de geestesnood is van ons volk, hoe ongeduldig ook ons bloed jaagt bij het nagaan van de traagheid waarmee het geholpen wordt door hen die zich zelf zijn leiders noemen, toch is ons oor het meest gespannen naar dien strijd waar de oorlogswelsprekendheid de oorlogsmisdaad vooropgaat.

In de rangschikking van onzen angst staat op de eerste plaats de bezorgdheid voor het levenslot van de millioenen menschen die gedrild worden voor defensieve doeleinden, met defensieve kanonnen en defensieve generaals. Is het niet in de school van de Vlaamsche Beweging dat wij den eerbied hebben geleerd voor het volksbestaan, dat wij het egoïsme van de casten hebben leeren haten en de rechtvaardigheid leeren liefhebben? En is het niet logisch dat wij, als eerste daad van onze leering, de internationale waarheid en liefde zouden stellen tegen de internationale leugen en castegeest?

Voor ons is de oorlog zoo monsterachtig, zoo ontzettend, zoo zedeloos en onrechtvaardigbaar verschenen dat hij altijd oprijst in onzen geest, vóór al andere, en dat wij gegroeid zijn buiten de grenzen van ons Vlaamsche vaderland in het vaderland dat menschheid heet.

Velen onder ons voelen dat zij een soort boetedoening hebben te verrichten voor het aandeel dat zij hadden in de laatste zonde tegen de menschheid. Niet zóó is hun hart omdat de uitslag van den oorlog in strijd was met beloften, of omdat de schuldenlast zwaar weegt op de schouders van hen die eerst gedwongen zijn te verwoesten en daarna weer op te bouwen. Maar omdat zij het werktuig zijn geweest van leugen en haat en eigenbelang en omdat zij aan de wereld willen sparen wat zij zelf hebben ondergaan.

De Vlaamsche Oud-Strijders zijn niet zooals menig staatsman of krijgsoverste waarvan de nachten niet onrustiger zijn omdat vijftig duizend menschen door hun verantwoordelijkheid zijn omgekomen. Zij zien steeds in de uren van eenzaamheid die de ziel nader tot zichzelf en tot God brengen, de lichamen die verhakkeld en de zielen die verwoest werden, het bloed dat als koopwaar en als thema van parlementaire rhetorika heeft gediend, de volkeren die schaamteloos bedrogen werden.

Een zaak van geweten is het, voor ons, Vlaamsche Oud-Strijders, den onvoorwaardelijken en algeheelen strijd tegen oorlog en oorlogsmogelijkheid in al haar vormen en al haar gevolgen door te zetten.

En te meer is het een zaak van geweten dat niet onze bitterheid vooral aan den grond ligt van ons streven. Daar is meer en daar is beter. Daar is de hulde die wij te brengen hebben aan onze dooden en die hulde bestaat voor ons Vlaamsche Oud-Strijders, niet in het verheerlijken van hun dood, maar in 't bestrijden van de oorzaken [illegible] den voor altijd uit de Vlaamsche vlakte verjagen.

Wat hebben wij aan een hulde voor de dooden indien wij de levenden een prooi laten van de oorlogsgelegenheid die woekert in ons land? En wat hebben we eraan dat in België het kanon tweetalig wordt? Het moordtuig blijft en voor dit tuig is onze afkeer onoverkomelijk.

Wij begrijpen het: na bijna honderd jaar van knechtenbehandeling is het een soort geestelijke overwinning als één van de zinnebeelden van de Vlaamsche minderwaardigheid het etiket van zijn tyrannie verliest.

Maar een Vlaamsch etiket op het wapenbedrijf van België is niet de bedoeling van onzen strijd. Wij willen de VOLLEDIGE les van het Vlaamsche bloedoffer. Wij willen de VOLLEDIGE hulde aan onze schamele dooden. En die les en die hulde krijgen niet hun volle beteekenis indien hier, op de plaats zelf van het bloed en van de opoffering, verzwegen wordt dat onze taak niet eindigt met de VERVLAAMSCHING van het leger, maar halverwege is met de AFSCHAFFING van het leger, dat een vlaamsch etiket op het werktuig van den oorlog, in ons geen dienaars vinden zal.

Want indien de Vlaamsche Oud-Strijders een Vlaamsch Vlaanderen willen, dan willen zij toch in de eerste plaats een beter Vlaanderen. Voor ons zijn beide begrippen onscheidbaar en ondeelbaar zooals in een zonnestraal het licht en de warmte onscheidbaar en ondeelbaar zijn. Wij hebben Vlaanderen gediend in een tijd waarop het lijfsgevaar en de geestelijke vereenzaming een voldoende voorwendsel tot nietsdoenerij zouden geweest zijn. En nochtans nooit werd Vlaanderen bemind en gediend zooals in de loopgraven. Omdat wij daar dichter het menschelijke benaderen en omdat uit ons verdiepte inzicht een vollediger, meer omvattende liefde was ontstaan. Sedertdien kunnen wij de Vlaamsche problemen niet meer beschouwen buiten de grondproblemen van de wereld en Vlaanderen alleen dienen als factor van de menschheid.

En daarom, op dezen dag, was onze eerste verklaring uit naam van de levende Oud-Strijders, geestelijke erfgenamen van de doode Oud-Strijders van Vlaanderen: Onze beste kracht gaat tegen den oorlog, tegen het werktuig van den oorlog, tegen de dienaars van den oorlog.

En de tweede is dat wij in deze zaak al ons vertrouwen richten tot het volk zelf.

Wij hebben geen geloof in hen die den nieuwen tijd willen bouwen volgens een methode die steeds onvermijdelijk tot oorlog heft gevoerd.

Wij kunnen niet gelooven in hen die zeggen den vrede te organiseeren en tevens den oorlog voorbereiden. In geen enkele van de regeerende kringen hier te lande of buiten de grenzen, heeft men het sedert den wapenstilstand verder gebracht dan tot algemeene formules die door de daden van elken dag werden gelogenstraft. En de gemeenste vorm van den oorlog, de koloniale veroveringstochten, heeft in die hooge en slaperige vergaderingen van Genéve geen woordje opspraak verwekt. En hier te lande gaat de bezorgdheid van hen die wetten maken, niet hooger dan de commandotaal en enkele maanden diensttijd. Voor hen blijft het militaire regiem onbesproken, hun geeft de heerschappij van de kazerne geen aanstoot en noch Vlaamsche noch demokratische benamingen beletten hun rhethorika van beroepsmilitaristen tot de hunne te maken om hun vaderlandsche reputatie van verdachtmaking te vrijwaren. [illegible] de vrede zonder beroepsorg[illegible] van den oorlog, komt alleen door den aandrang van de volkeren.

Vlaanderen gaat zijn redding tegemoet door het stuwende gedachtenleven dat overal, buiten parlementaire groepeeringen om, de atmosfeer bereidt van het Vlaanderen van morgen.

De wereld gaat zijn nieuwe levensregel tegemoet door het sublieme verbond van de moeders die geen slagvelden aan den horizont van hun leven willen, van de Oud-Strijders die nooit zullen vergeten waartoe zij misbruikt werden, van een geslacht van jonge mannen die het nieuwe vaderland, de menschheid, hebben gevonden.

Dit zijn de idealen die klaarder en klaarder voor ons, Vlaamsche Oud-Strijders, omlijnd staan.

Zoo helpe ons God en Onze Lieve Vrouw van Vrede die geen helm of geen zwaard voert, maar heur moederarmen opent voor alle menschen en alle volkeren.

Wij moeten ons volk de oogen openen.

Overal waar een kans is dag in dag uit met al onze vrienden en kennissen moeten we spreken over het snood verraad van de zoogezegde Vlaamsche volksvertegenwoordigers die het bloed van onze kinderen verkoopen voor dertig zilverlingen.

De Legerwetsvoorstellen

EN DE SOCIALISTEN

Hadden de socialisten gewild, wilden ze, dan worden de wetsvoorstellen tot herinrichting van het belgisch leger GEKELDERD.

Zij hebben macht genoeg om het te doen.

Zij hebben overal luide verkondigd dat zij alles gingen in 't werk stellen om die wetsvoorstellen te kelderen.

Maar zij WILLEN ze niet kelderen.

Hunne oppositie ertegen is zand in de oogen, bluf.

Hoedat?

Obstructie in de Kamer is niet genoeg om die wetsvoorstellen te kelderen. De socialisten weten het en zien het.

En dan zeker niet de gezapige obstructie die zij toepassen, en die stilaan ineenzakt, door gemis aan doelbewuste planmatigheid.

Indien de socialisten WERKELIJK die wetsvoorstellen WILDEN kelderen, dan hadden ze in elke provincie, en dan te Brussel met de zeer talrijke massas waarover ze beschikken, een rustelooze agitatie moeten inzetten en doordrijven, tot wanneer de regeering Jaspar er lag.

Zij hebben dit niet gedaan.

Zij denken er niet eens aan.

En de regeering weet dat hun obstructie niets meer beteekent dan kiesdraverij.

Zij willen evengoed als de huidige Parlementaire meerderheid, een sterk leger voor den Belgischen Staat, zonder om te zien naar het feit dat in werkelijkheid dit sterk leger in dienst zal staan der internationale geldmacht waartegen zij zoo fel roepen.

Hunne leiders waren gisteren de ministers van Koning Albert samen met groot-financiers: zij zullen het morgen opnieuw zijn. Zij weten en begeren het. En zij zijn voorzichtig.

Het bloote feit blijft: Het lag in hunne macht de legerwetsvoorstellen te kelderen; zij hebben niet eens erstig gepoogd het te doen.

Dit moet gezegd en herhaald en nog herhaald worden aan de Vlaamsche werklieden, opdat zij spoedig zouden klaar zien in het valsche en domme spel der Belgische socialisten.

De gekheid van de Vl. Belgicisten

1927

Zoo het legervraagstuk niet wordt opgelost in den zin van de uiteenzetting (van Dr Rombouts) kunnen de Vlaamsche ministers (Carnoy, Heyman) niet langer in de Regeering blijven.

(M. P. Van Steenberghe, tijdens de vergadering van den Kath. Vl. Landsbond in 1927. Zie «Standaard» 19-12-27).

En welk waren de eischen vervat in die uiteenzetting

1. Bestuur en Beheer van het leger Vlaamsch.

2. Vlaamsche en Waalsche legerafdeelingen.

3. Commandotaal in Vl. Legerafdeelingen Vlaamsch.

Deze eischen werden geestdriftig toegejuicht en er werd beslist de uiteenzetting van Prof. Rombouts te verspreiden.

De Kamerheeren Vergels en Blavier willen remmen.

Eerw. Pater Claes vliegt recht en zegt (zie «Standaard» 19-12-27):

«dat het nu eens de tijd tot spreken is en dat de Landsbond al te dikwijls werd aansprakelijk gesteld voor de fratsen van het Parlement.

«Wij zullen eene groote volksbeweging op touw zetten over het militaire vraagstuk. Wij zullen onze stem laten hooren!»

1928

De Kath. Vlaamsche Kamergroep heeft stelling genomen:

1. Bestuur en Beheer van het leger 1/10 Vlaamsch, 9/10 Fransch;

2. Noch Vl. legerafdeelingen, noch Vl. regimenten, noch Vl. bataljons, misschien wat men noemt Vl. kompanies — die niets veranderen aan de bestaande toestanden;

3. Commandotaal Fransch.

De groote volksbeweging die de Kath. Vl. Landsbond zou op touw zetten, is achterwege gebleven.

Doch Eerw. Pater Claes (Alg. Secr. van den Kath. Vl. Landsbond) verklaart in «De Standaard» van 15 Juli 1928:

NIET

dat de Vlaamsche Ministers, vermits het legervraagstuk niet opgelost wordt in den zin van de uiteenzetting (van Dr Rombouts) moeten ontslag nemen;

dat er een groote volksbeweging (belofte van Eerw. Pater Claes) zal op touw gezet worden om er de Dr. Rombouts voorgestelde oplossing door te drijven;

MAAR

zich waarschijnlijk herinnerende dat de tijd gekomen is om te spreken,

ZEGT HIJ

dat hij de houding der Kath. Vlaamsche Kamerleden en inzonderheid der heeren Poullet en Van Cauwelaert BEWONDERT (onderl. van ons) en

goedkeurt en hun hulde brengt en dank zegt voor hun werking.

En intusschen, wordt de rede van den Vl. Nationalist DE BACKER, waarin de eischen van den Kath. Vl. Landsbond in zake legerhervorming werden verdedigd, door de «zware» trekpaarden van het Vlaamsch Belgicisme in de Kamer uitgejouwd

en zien we de rede van den Vlaamsch-vijandigen DEVEZE door diezelfde heeren (de Van Hoeck's, de Van Isacker's e. a.) geestdriftig toejuichen!

Zonder commentaar !

De incidenten van 19 Oogst in de Panne

Eene interpellatie van volksvert. G. De Clercq.

Volksvertegenwoordiger G. De Clercq diende heden Woensdag volgende interpellatie in :

Mijnheer de Voorzitter,

Ik wensch den heer Minister van Binnenlandsche Zaken te interpelleeren, naar aanleiding der menigvuldige aanvallen aan de kust gepleegd op Vlaamsche mannen, vrouwen en kinderen en inzonderheid met het oog op de incidenten die zich op 19 Oogst j.l. in De Panne voordeden, om hem te vragen of de openbare overheden, door het in de hand werken van die anti-Vlaamsche gewelddaden, het er op aan leggen de Vlamingen, die nog hun eigen taal willen spreken, hunne Vl. liederen willen zingen of Vlaamsche herkenningsteekens willen dragen, te verplichten ofwel van de badsteden weg te blijven ofwel zich in staat van zelfverdediging te stellen.

OPROEP

Al wie getuige was van anti-Vlaamsche incidenten aan de kust gelieve volksvertegenwoordiger G. De Clercq ten spoedigste te documenteeren.

Tentoonstelling VAN HET Nederlandsche Boek en Tijdschrift

In Oktober a. s. houdt de Volksboekerij «Ontwaakt» in samenwerking met den boekhandel «Volksverheffing» eene propagandaweek voor het Nederlandsche Boek en Tijdschrift te Aalst.

Het programma omvat : een viertal voordrachten door Noord- en Zuid-Nederlandsche letterkundigen, een kindernamiddag, een muzikale kunstavond en een tentoonstelling van boeken en tijdschriften.

Het Inrichtend komiteit zal trachten het overzicht der tijdschriften zoo volledig mogelijk te geven, het ver... tijdschriften, welke de politieke of wijsgeerige strekking er ook van weze, een der laatst verschenen nummers te willen sturen aan de Volksboekerij « Ontwaakt », Onderwijsstraat, 14, Aalst.

Door tijdschriften bedoelen we niet alleen letterkundige, maar eveneens wetenschappelijke periodieken, vakbladen, illustraties, weekbladen (met uitsluiting van nieuwsbladen), enz.

Noord- en Zuid Nederlandsche schrijvers steunden met warme sympathie deze tentoonstelling.

Maken deel uit van het Beschermkomiteit; voor Vlaanderen : Lode Baekelmans, Cyriel Buysse, Ernest Claes, Paul De Mont, Pol De Mont, F. A. Goris, Gaston Martens, Wies Moens, R. De Clercq, Jozef Muls, Warden Oom, J. Persijn, Willem Putman, Stijn Streuvels, Ant. Thiry, Felix Timmermans, Aug. Vermeylen, Willem Gijssels.

Voor Nederland : P. C. Boutens, H. De Man, Top Naeff, Willem Kloos, Is. Querido, Mr Ritter, H. Roland Holst, L. Simons, Aart Van der Leeuw Pieter van der Meer de Walcheren, Lodewijk van Deyssel, Ant. Van Duinkerken, Fr. Van Eeden.

De toekomende Giftgassenoorlog

Bij 't uitbreken van een nieuwen oorlog zullen eerst de vliegereskaders voorzien van gewone bommen op de strijdkrachten van den tegenstander losgelaten worden. Deze zullen door eskaders met brandbommen gevolgd worden, die van phosphoor zullen voorzien zijn, om onbluschbare branden te stichten. Is aldus de bevolking eener stad door eene paniek aangetast dan zullen de eigenlijke eskaders met giftgassen komen.

Naar het oordeel van toonaangevende militaire deskundigen zijn alle afweermiddelen daartegen vruchteloos. Aan de legerleiding blijft geen ander middel over dan wraak te nemen door het uitroeien der burgerbevolking van den tegenstander op dezelfde manier.

De volkerenbond heeft den kamp tegen het voeren van giftgassenoorlogen moeten opgeven. Wel besloot hij het menschdom van de onzettende vreeselijkheid van een giftgassenoorlog in te lichten doch de inlichtingen zijn in geen enkel land verspreid geworden.

Het beste wapen tegen de stikgassenoorlog is volgens de Duitsche professor Ebner, de krijgsdienstweigering en bovendien de internationale kontrool der giftgassenproduktie.

In België worden de gassen met cirkels (bollen) aangeduid, in Duitschland met kruisen op de pakken. vandaar den naam geelkruis, enz.

Vert. P. Van Steenwegen.

Het oordeel van volksvert. L. Vindevogel over Van Cauwelaert

De kritiek, die op het laatste congres van den Kath. Vl. Landsbond losgekomen is tegen de politiek van den heer Van Cauwelaert, heeft weerklank gevonden in « 't Volk van Ronse ».

In het nummer van 18 Oogst l.l. formuleert de h. Vindevoghel zijn bezwaren tegen deze politiek. De toon verschilt wel van dezen, die wij aanslaan, maar wie tusschen de regels door wil lezen, zal ontdekken dat de partijgenoot van Van Cauwelaert ongeveer hetzelfde denkt als de Vl. Nationalist, die tegen den Antwerpschen burgemester te keer gaat.

We aarzelen niet te bekennen dat het artikel van den h. Vindevoghel een moedige daad is en het kost ons weinig moeite hem de inleiding ervan, waarin hij, als captatio benevolentiae, eerst de «fronters» er wat van langs geeft, met een glimlachje te vergeven.

«'t Waren niet al fronters die tegen Van Cauwelaert zijn opgestaan te Gent» erkent de h. Vindevoghel.

En verder : «Wij nemen niet aan met Daels tegen Van Cauwelaert te marcheeren en wij nemen ook niet aan met Van Cauwelaert tegen Daels op te trekken».

De h. Vindevoghel wil dus tusschen twee stoelen blijven zitten: hij durft nog geen keus doen, hij wil de eendracht onder de welmeenende Katholieke Vlamingen.

Om deze eendracht te bereiken is hij, te oordeelen naar zijn artikel, er niet ver van af de opvatting te deelen : een zelfstandige Kath. Vl. partij.

We zullen elders trachten te verkrijgen dat de h. Vindevoghel zijn standpunt klaarder zou formuleeren.

Laten we er ons hier bij bepalen het, trouwens nog zeer voorzichtig geformuleerde oordeel van den h. Vindevoghel over de politiek van Van Cauwelaert bekend te maken aan onze lezers.

Voorop stelt de heer Vindevoghel een vraag waarop hij niet durft te antwoorden :

«Zouden wij met een andere politiek meer verwezenlijkt hebben dan met deze van Van Cauwelaert? Het is moeilijk te zeggen; 't kon meer zijn; 't kon ook min zijn».

Dat is geen antwoord.

Wat wij aan Van Cauwelaert verwijten in de eerste plaats is niet het feit, dat hij in het Belgisch parlement zijn minimumprogramma nog niet verwezenlijkte.

Wat we hem wel verwijten is het volgende: dat er van hem en zijn groep geen de minste agitatorische actie op ons volk uitgaat. Hij wekt slaaplust bij ons volk geen strijdzucht.

Dr Rombouts heeft daar op het Gentsche Congres nog eens ongeha... ...ning van de legerwetten?» vroeg hij.

Het antwoord is duidelijk genoeg voor al wie kijken wil: de heeren willen hun politieke en finantieele combinaties in het parlement niet laten storen door den krachtig uitgedrukten wil van een voorgelicht en strijdvaardig volk.

Maar laten we vandaag blijven bij het oordeel van den h. Vindevoghel.

Hij schrijft :

«Nu heeft Van Cauwelaert zijn «beste krachten gewijd aan het an«nexeeren van katholieke franskiljons «en hij heeft er eenige in slaap gewiegd...

«Van Cauwelaert heeft bijna een «half dozijn staatsministers voor zijn «Vlaamsche politiek gewonnen en als «kwaliteit is dat ook iets!

«Intusschen heeft men hem echter «zijn vruchtbaarste akkers ontstolen; «zij die een warm hart hebben en be«reid zijn tot veel opofferingen, heb«ben hem niet meer toegejuicht en «stellen zich in slagorde tegen hem.

«En dat is de kwade kant van zijn «politiek. Een groot deel is hem ont«vallen en hij, Van Cauwelaert, die «een lijf en een ziel heeft om storm«troepen aan te voeren, (wat is die «Vindevoghel een candide psycholoog) «is een Chineesche generaal geworden «die geen dag zeker is van zijn troe«pen. En dat is te betreuren.

«Van Cauwelaert heeft den weg van «de eendracht in de katholieke partij «gevolgd en hij heeft ze toch niet ge«vonden; want hij is verbonden met «de franskiljons tegen een deel der «katholieke Vlamingen. Het kon ook «anders geweest zijn: verbonden met «die katholieke Vlamingen tegen de «katholieke franskiljons. En dat had«den wij veel liever gezien.

Dan zich richtend tot Van Cauwelaert zegt hij o. m.:

«Met de oogen van 1918 bekeken, «is het niet te verwonderen dat velen «u aanzien als een half verslagen ge«neraal. Gij hebt een schoone konink«lijke belofte gekregen, doch dat ko«ninklijk woord is niet in vervulling «gegaan. Dat kan ongeduldige naturen «verbitteren en in vertwijfeling bren«gen. Wij zijn ook 20 jaren in den «strijd en hebben ook van alles tegen«gekomen. Wij voelen ook nog de «oorlogsjaren en weten tot welke «slechtheid zekere katholieke rijken «bekwaam zijn en hoe zij soms ge«makkelijk in al hun onrechtvaardige «en leelijke praktijken toch geduld «worden, omdat zij veel geld kunnen «geven... Aan arme menschen wordt «niet zooveel vergeven als aan rijke «en wij kunnen niet gelooven dat men «de katholieke Vlaamsche nationalis«ten zoo vreselijk zou te keer gaan «indien zij kasteelheeren en groote «nijveraars waren. De katholieke Vl. «Nationalisten zijn wel verzuurde «menschen (och kom, Leo, ge moest «ons eens hooren lachen!) die zeker «en vast slechte karakters kweeken, «in averechtschen zin als zij het als «katholieken zouden moeten doen; «(eenvoudig grotesk, Leo) doch is het «wel de beste oplossing: de Vlaam«sche extremisten buiten en de Vlaam«sche extremisten binnen ? Ware het «omgekeerd, dan zouden wij benevens «den troost der eenheid in onze rangen «nog de meerdere macht hebben in «den schoot der katholieke partij. «Smijt uit de rechterzijde de 6 hardste «franskiljons en breng de 6 fronters «in de plaats en de Vlamingen zullen «er wat beter op staan...»

Voor een paar weken schreef de h. Vind...

Nu zou ik hem zijn raad willen terugsturen en zeggen: «Leer besluiten...»

De zes fronters in een Belgische katholieke partij waar de conservateurs dan nog de lakens uitdeelen: dat gaat niet, nu niet en nooit niet.

In een Vlaamsche R. kath. Volkspartij daar zou kunnen plaats gemaakt worden, mits de noodige lenigheid in de organisatie, voor de Vlaamsche nationalisten.

Maar wij gelooven niet, geleerd door een ondervinding van tien jaar, dat Van Cauwelaert durf en wil genoeg heeft om deze ontwikkeling in te leiden en door te voeren.

En de h. Vindevoghel zal daarom naar alle waarschijnlijkheid de gehoorzaame dienaar blijven in het parlement van Jaspar en van zijn franskiljonsche opvolgers.

A. D. H.

Inlichtingen over de Belgische spoorweguitbating

De Nat. Maatschappij heeft een verslag van 220 bladzijden uitgegeven over haar beheer in het jaar 1927.

Enkele cijfers zijn wel interessant en we deelen ze onder voorbehoud mede : wij zijn immers niet bij machte er de waarachtigheid van te controleeren.

Het reizigersverkeer. — Er zijn in 1927 geweest 219 millioen 129.166 reizigers, zijnde 6 millioen 46.604 min dan in 1926, wat misschien wel bewijst dat immer stijgende tarieven toch wel in staat zouden blijken de reislust te temperen. Deze reizigers nu worden als volgt verdeeld: 1 millioen 362.802 in 1e klas, 19 millioen 286.530 in 2e klas en 198 millioen 479.834 in 3e klas.

Het vervoer van goederen. — In 1927 vervoerde het spoor 76 millioen 634.291 ton of ongeveer 3 millioen 400.000 ton minder dan in 1926. Dat hooger bedrag in 1926 wordt geweten aan de staking van de Engelsche mijnwerkers. Er werden in 1927 in omloop gebracht 707.034 goederentreinen tegen 764.034 in 1926.

De prijs van het reizigersvervoer. — Het verslag van de Nat. Maatschappij wil er ons ook van overtuigen dat de Belgische vervoertarieven uitzonderlijk laag zijn.

Om dit te bewijzen vergelijkt ze de prijzen van een 100 kilometer-vervoer in België en in sommige andere Europeesche landen. De Nat. Maatschappij vergeet er alleen bij te voegen dat in Engeland, Duitschland en Nederland b. v. de loonen die men er verdient heel wat hooger zijn. Met dit voorbehoud willen we wel de vergelijkende tabel meedeelen :

Dus voor een personenvervoer van 100 kilometer betaalt men in België 53 fr. in 1e, 37 fr. in 2e en 21 fr. in 3e klas; in Nederland zijn deze cijfers respectievelijk 70,6; 56,2; 39,6; in Frankrijk 64,9; 43,8; 28,6; in Duitschland 92,9; 64,5; 43; in Zwitserland 105; 73,5; 52,5.

Het materiaal. — Er zijn 4.545 locomotieven, 9420 personenwagens en 1567 personenfourgons. Het aantal goederenwagens bedraagt 120.164.

De totale lengte van de hoofdlijnen van het net meet 7675 kilometer.

Vergelijking tusschen 1927-1913. — Het goud kapitaal belegd in den bouw en de bewerktuiging van het Belgisch spoorwegnet is in 1927 ongeveer 25 t.h. hooger als in 1913.

Deze verhooging beantwoordt :

1) aan een verhooging van 10 t.h. van de lengte der hoofdlijnen.

2) aan een verhooging van 27 t.h. van de lengte der bijlijnen.

3) aan een vermeerdering van 4.1 t.h. van het aantal locomotieven en aan 53 t.h. van de kracht ervan.

4) aan een vermeerdering van 16.5 t.h. van het aantal personenwagens en 17 t.h. van de beschikbare plaatsen.

5) aan een vermeerdering van 35 t.h. van het aantal goederenwagens en 58 t.h. van de vervoerbare tonnenmaat.

De vermeerdering van het verkeer van 1913 tegen 1927 bedraagt 21 t.h. voor de reizigers en 48 t.h. voor de goederen.

De ontvangsten in goudfrank overtreffen in 1927 dezen van 1913 slechts met 20 t.h. terwijl het verkeer gestegen is met ongeveer 35 t.h.

De uitgaven van 1927 overtreffen die van 1913 met 43 t.h. Deze in vergelijking van het verkeer veel hoogere cijfers zijn te verklaren door de verhooging der uitgaven voor het personeel. De doorsnee-wedde van een bediende is in 1927 15 t.h. hooger dan in 1913 terwijl het aantal bedienden, tengevolge van 8-urendag en Zondagrust met 25 t.h. gestegen is.

Vlaamsche Werklieden

Zult ge nog langer dulden dat de z. g. Kristen Demokratie U zand in d'oogen smijt?

In den verkiezingstijd van '25 hebben de katholieke demokratische leiders voor u gestaan met de plechtige belofte dat ze u zouden brengen : de zesmaandendienst, Vlaamsche regimenten, vermindering van de toen nijpende militaire lasten.

Over enkele maanden nog_____ bekampten ze het socialistisch voorstel omdat het de zesmaand onzuiver hield met vooroefeningen en talrijke wederopoproepingen; en hernieuwden hun belofte van '25.

En waar staan we nu ?

Hun woorden zijn ze aan het slikken. Ze laten zich gedwee doorgaan voor beloftebrekers. Het aanstaande verraad dat ze plegen zullen tegenover hun kiezers, trachten ze als gewetenlooze komedianten zoo onschuldig mogelijk voor te stellen.

Inderdaad !

Ze schamen zich niet het regeeringsvoorstel goed te praten dat de eischen van het volk, dat zes maanden vroeg, in den wind slaat; en, volgens de cijfers in hun eigen bladen, een diensttijd voorschrijft van acht maand voor de helft der dienstplichtigen, en van twaalf tot veertien voor de andere helft;

dat bovendien allen tot een terugroeping verplicht van zes weken en twee maal acht dagen, zoodat alles te saam genomen de gemiddelde duur van diensttijd in plaats van zes maand elf tot twaalf maand zal zijn!

En om verder te troosten

vergeten ze niet daar toe te voegen dat voor ieder die met meer dan acht maand zal gestraft zitten 400 fr. per maand (over de acht) gevraagd wordt alsook 150 fr. per week voor de wederoproepingen. Die geldelijke vergoedingen bedragen verscheidene miljoenen die natuurlijk onder den vorm van finantieele lasten uit onze porte-monnaie zullen geklopt worden.

Aldus willen ze het volk een stukje suiker voor de oogen tooveren dat het dubbel en duur bekostigen zal !

Maar wat ze niet zeggen

en waarover ze 't liefst zwijgen, dat is, dat het door hen gesteunde militaire regeeringsontwerp met zich medesleept 'n reuzenaankoop van wapens en oorlogstuig, als : nieuwe geweren, automatische pistolen, machienegeweren Colt-mitrailjeuzen, tanks, pantserauto's, zware kanonnen, motoren voor den trekdienst der artillerie, materiaal voor de genie, seinmateriaal, mobilisadigingswerken; herstel der forten. Dat alles zal ons land nog een beetje nader bij den afgrond sleuren door de verbijsterende uitgave van een dik miljard, plus de jaarlijksche bijkomende begrootingspost van een paar honderd miljoen frank.

Ze verzwegen dat het leger dat op heden ons jaarlijks 6 à 700 miljoen fr. kost, met de nieuwe inrichting dat ze nu willen goedpraten ons dan jaarlijks meer dan een miljard zal uitpersen!

Kan er meer gejudast ?!

Zonder te wijzen op het hatelijke en beleedigende dat voor ons Vlamingen ligt in de indeeling en de taalregeling voorzien in 't wetsontwerp dat de handteekens draagt van de typen der « Katholieke demokratie » Heyman en Carnoy wat we met de naaste gelegenheid zullen vastgrijpen, kunnen we reeds besluiten met wat we weleer bekenden :

Het knechtschap van de Kath. demokratie is een feit.

Ze zijn de knechten van de belgische volksvijanden. Ze voelen dit «knecht zijn» maar willen het in de oogen van het volk verdoezelen. In werkelijkheid is het ... wat in de Kamers gezegd werd: «dat door hare schuld het Vlaamsche bloed zal vloeien op de Belgische slagvelden...» dat Vlaanderen het kinderlooze Frankrijk zal moeten beschermen... dat Frankrijk rekent op de kloeke borsten van onze Vlaamsche jongens... en dat de heeren Katholieke demokraten verklaren een voorstel te zullen stemmen dat in plaats van een stap te zijn naar vermindering der militaire lasten, de voorbereiding is tot een nieuwe oorlog !

Vlaamsche Werklieden

Die woordbrekers en volksverraders durven beweren dat gij vrede hebt met het militaire regeeringsontwerp dat een nieuwe vreeselijke kaakslag beteekent; dat gij hen goedkeurt in hun laf en verraderlijk knechtenwerk.

Zij die uw stemmen ronselen met het anti-militaristisch masker en den zesmaandenkreet, vinden dat ge berust in dezen nieuwen schop die ge van uw ontrouwen krijgt, omdat ge tot nog toe noodgedwongen de vuisten in de zakken hebt moeten laten, omdat de verontwaardiging zich niet heeft geuit en gelost in traditioneele betoogingen.

Ze vergeten echter dat we die bange uiting beu geworden zijn, omdat die ten slotte maar weinig aarde aan den dijk brengt en eerder mag vergeleken worden met de opengezette stoomfluit van een spannende stoomketel. Ze vergeten dat ons volk meer en meer bereid wordt tot de DAAD die alle vruchteloos gejoel en geëisch minacht.

Die daad, Belgische kath. demokratie is :

pro-belgische organisatie...

De Vlaamsche werkman zal ... door zijn bijtrede aan 't Vlaamsch Nationaal Vakverbond dat ge hem nu eindelijk genoeg hebt gefopt, dat gij zijn vertrouwen niet meer waardig zijt; en we mogen ervan overtuigd wezen dat **gij als ge nu zijt onherroepelijk te niet gaat door de ziekte waarin ge zelf geloopen zijt !**

De Loonen van de Mijnwerkers

Het Internationaal Arbeidsbureau heeft zoo pas de uitslagen gepubliceerd van den onderzoek naar de huidige toestand in het mijnbedrijf.

Daarin komen enkele cijfers voor die wel mogen onder de oogen onzer lezers worden gebracht.

Als we het Engelsch loon weergeven door het cijfer 100 dan zijn de loonen in de andere landen als volgt :

Nederland	94
Roergebied	75
Frankrijk	59
België	57
Tjechië	52
Polen	40

Een zoo heel schitterende plaats neemt België in dit lijstje dus niet in; de toestand verbetert eenigszins als men dit loon in voedsel berekent.

Dan wint de Hollandsche mijnwerker meer dan de Engelsche : 105 als men het Engelsch loon in voedsel weerom met 100 aanduidt en de Belgische mijnwerker komt tot82.

Gelijk hoe bekeken dus blijft het loon van den Belgischen mijnwerker lager dan dat van zijn ambtgenooten in Engeland, Nederland en Duitschland.

En nochtans de directie der mijnen beweren dat ze de loonen niet kunnen verhoogen en op het eerste zicht schijnen ze gelijk te hebben.

Een ton verkoopbare kolen kost duurder in België dan in Engeland.

Als we weerom de Engelsche prijs voorstellen door 100, dan komt men in België tot 104, in Frankrijk 91 en in de Roer 67.

Dus de kostprijs per ton is hier reeds hooger dan elders: als men de loonen verhoogt zal die prijs nog stijgen en de concurrentie nog bemoeilijken.

Maar waarom is die kostprijs hier zoo hoog ?

Voor een deel omdat in een aantal Waalsche mijnen de kolen zoo diep beginnen te liggen dat de exploitatie ervan niet meer loonend kan zijn.

Maar ook en vooral omdat de Waalsche uitbatingsprocedes verouderd zijn en niet op peil worden gehouden.

De Belgische mijnen verbruiken zelf 10.8 p.c. van hun kolenvoortbrengst terwijl de mijnen in de Roer slechts tot 6.7 p. h. komen.

Hoe meer de mijn zelf verbruikt, hoe min ze natuurlijk kan verkoopen en hoe duurder de kostprijs wordt van de verkoopbare ton.

Er zijn nog andere bewijzen van minder doelmatige uitbating.

Zoo voor 100 eigenlijke mijnwerkers, arbeiders dus die afdalen in de mijn, zijn er werklieden aan de oppervlakе :

23 in 't Roergebied en Gr. Brittanje
32 in Tjecho-Slowakije
39 in Frankrijk
43 in België
51 in Polen.

Hier schijnt het wel dat een betere organisatie van den arbeid dat groote verschil tusschen 23 en 43 zou kunnen doen verdwijnen, om aldus de kostprijs per ton te doen dalen niettegenstaande een verhooging van loon.

Uit deze enkele cijfers zijn nuttige lessen te trekken: de voornaamste is wel deze dat alleen bestuurders en werklieden flink op de hoogte van hun taak hooge loonen mogelijk maken en toch toelaten aan de concurrentie het hoofd te bieden.

In andere woorden, wat wij niet ophouden te herhalen: stoffelijke welvaart hangt af van geestelijke welvaart.

Flinke ingenieurs, flinke handelsdiensten, flinke werklieden scheppen in gelijk welke onderneming de mogelijkheid om hooge loonen te betalen.

Stoffelijke welvaart voor den werkman hangt dus niet in de eerste plaats af van loonstrijden.

De loonstrijd kan noodzakelijk zijn, is dikwijls noodzakelijk.

Maar loonstrijd alleen volstaat niet.

Voor een goed deel is een hooge levensstandaard afhankelijk van de vakkennis van den werkman.

Daarom werklieden zorgt er voor dat uw kinderen vakscholen bezoeken.

Dè negende IJzerbedevaart

De dag der 100,000

Met gouden letters wordt 19 Oogst 1928 in het verslagboek der Vlaamsche IJzerbedevaarten geschreven.

100.000 Vlamingen, gehoor gevend aan den oproep van het Bedevaartcomité, zijn Zondag te Diksmude samengekomen. In een stille ingetogen maar overmachtige optocht zijn ze naar de IJzervlakte getogen om er te herdenken het offer der dertig duizend Vlaamsche gesneuvelden, om er hunne solidariteit te bevestigen met de idealen, leuzen en verzuchtingen waarvoor onze Vlaamsche jongens hebben gestreden en geleden en zijn gestorven, om aan den voet van het oprijzend gedenkteeken van «Heldenhulde» de getuigenis af te leggen van hun trouw aan Vlaanderen.

En bij die overweldigende volksmassa van de negende bedevaart, kwam me voor den geest het beeld van de eerste onzer IJzerbedevaarten. 't Was op een grauwe einde Septemberdag, we trokken naar het graf van Joe English, de Brugsch-Jersche kuns... honderden deelnemers met een dertigtal vlaggen, en zoo in regen en wind voort langs de vaart van Veurne naar Steenkerke om op het verlaten militair kerkhof den praalzerk te onthullen van hem die met zijn teekeningen en zijn kunst zooveel goeds voor de harten der Vlaamsche IJzerjongens had gedaan.

't Was een droeve tocht, iets overweldigend-pijnlijk drukte gedurende de plechtigheid op die enkele honderden aanwezigen. En angstig prevelde men elkander in het oor: zou het waar worden dat het vergoten bloed nutteloos zou zijn geweest. Maar uit die eerste bedevaart is geleidelijk de negende gegroeid en de enkele honderden van Steenkerke zijn geworden de honderdduizend van Diksmude.

Prof. Dr Daels mag fier zijn over het werk dat hij met enkele trouwe medewerkers heeft verricht. Mijnheer de Professor, Zondag is voor u zeker een blijde dag geweest, spijts de omstandigheden. Het Vlaamsche volk heeft u te Diksmude het klaarste bewijs geleverd hoe eenparig het met u medevoelt. Het heeft er u en uwe trouwe medewerkers zijn dank betuigd, omdat u door het werk der IJzerbedevaarten de trouwe bewaarders zijt gebleven van den geest van het offer onzer Vlaamsche oud-strijders. Dat offer hebt u zuiver weten te bewaren van elk vergelijk.

Op de negende IJzerbedevaart heeft het nationaal voelende Vlaanderen als een man zich geschaard in het groote teeken der opstanding van het verdrukte maar ook herwordend Vlaamsche volk.

Zondag 19 Oogst te Diksmude.

Als we om kwart over negen met van Diks...raging buiten het station reeds zwart van ...en, zien de straten twee uren lang zullen ... gedurende wone treinen binnenstroomen, ... gegeden en nog duizenden Vlamingen aanbrengend. Van einde en ver zijn ze gekomen, op onmogelijke uren vertrokken, maar heel het Vlaamsche land wilde tegnwoordig kunnen roepen op deze bedevaart.

Diksmude zelf heeft zich in de kleuren getooid, overal leeuwenvaandels: bij uitzondering een vijftal driekleuren. Een paar straten omgewandeld en daar botsten we op den aankomenden autostoet en voor 't een uur later is lijkt het Vlaamsche IJzerstadje op een vaste garage.

En nu naar de Markt waar men in Openlucht het H. Sacrificie der Mis tot zalige rust der Vlaamsche gesneuvelden gaat opdragen. Die groote Markt staat zwart van volk, men kan op de hoofden wandelen en midden dat al de bonte wemeling van honderden vlaggen in de zon.

Nauwelijks heeft de priester van op het altaar het eind kruisteeken gegeven of daar zet zich de stoet in gang. West-Vlaanderen neemt de kop met Brugge vooraan. Maar hier is 't geen optocht meer, 't is al wat de straat slikken kan: dicht opeengeperste rijen zoo breed dat willens of niet, al wie op de gaanpaden staat, medegedreven wordt en zoo geraken we voortgestuwd tot aan de IJzervlakte en aan den voet van het oprijzend IJzergedenkteeken. De heuvel der «Minoterie» en de IJzerboorden zijn reeds dik bezet door een wachtende menigte. Eerst om half twaalf gelukt het aan de vaandeldragers der Brugsche V.O.S. over de brug naar Caeskerke te geraken en tot na een uur zal de massa in breede rangen van tien, twaalf en meer voort blijven defileeren.

Eindelijk rond 12 uur kan de plechtigheid zelf aanvang nemen. De Radiostem klinkt over de honderd duizend koppige menigte om ingetogenheid te vragen. En om de beurt nemen nu Dr F. de Pillecijn en Prof. Dr Daels het woord. Alle rumoer houdt in eens op, indrukwekkend bovenal brengt de radio-stem over de vlakte het Onze Vader en Wees Gegroet, dat nu gebeden wordt voor hen die voor Vlaanderen lijden. Boven den grond gedrenkt met het Vlaamsche bloed, zweeft nu het beeld van al het Vlaamsch lijden en 't is of ginds ver westwaarts zich het beeld van den grooten Vlaamschen gekerkende afteekent. De Vlaamsche Harmonie van Thielt heft 't «O Kruise den Vlaming aan» en onmiddellijk daarna hooren we twee spreekbeurten deze van E. P. Hilarion Thans en van den Zuid-Afrikaander Van Reede van Oudtshoorn; deze laatste in naam van het Dietsch Studentenverbond. Even voor half twee loopt de plechtigheid

op den grond van Heldenhulde ten einde.

Langs de baan van Caeskerke, de IJzerboord en over de IJzerwegbrug is het den terugkeer naar de stad. 't Is ver over twee als we terug op het grondgebied Diksmude geraken. Velen vertrekken nu naar zee, maar niettegenstaande dat alles, kan men bij den aanvang der Zannekinhulde niet waarnemen dat de toeloop van bedevaarders verminderd was. In een vijftiental prachtige tafereelen geeft nu de turnvereeniging «Ganda» op de Groote Markt de bijzonderste episoden uit den vrijheidsstrijd 1324-1328 en uit het leven van Zannekin weder. Op de Markt worden door duizenden de liederen die de luidspreker voordraagt geestdriftig medegezongen. Prof. Daels moet een overmachtige ovatie in ontvangst nemen.

Enkel rond negen uur 's avonds, wanneer de laatste treinen en trams vertrokken zijn, krijgt Diksmude zijn gewoon uitzicht.

VOORUIT OP ZIJN BEST

In een hoofdartikel geeft Vooruit van 23-8-28 een interessant artikel getiteld «Vlaamsche koelies».

Al trekt schrijver er nu precies de konklusie niet uit die wij er zouden uithalen, toch zijn de feiten wel zoo voorgesteld dat bij de werklieden lezers het bewustzijn van Vlaamsche minderwaardigheid moet worden gewekt en onze gedachten, verder reikend dan de oplossing van een taalgeschil, er onvermijdelijk een vruchtbaren grond zullen vinden.

Naar aanleiding van een bezoek aan de werkhuizen Cockerill te Seraing vertelt hij :

Mijn leerlingen volgden het met belangstelling en kwamen aldra in gesprek met de arbeiders, die aan de hoogovens gebezigd werden. In tegenstelling met degenen, die in andere lokalen aan de draaibanken, fraiseermachines e. d. stonden, spraken die aan de hoogovens allen Vlaamsch! Het scheen hun zonderling, — even zonderling als het feit, dat de mijnwerkers, die ze te Charleroi hadden aangetroffen, alle mogelijke Babelsche talen spraken!

Het is inderdaad een uiterst belangwekkend verschijnsel vast te stellen, dat meer en meer de Waalsche arbeiders aan het werk in de mijn en aan de hoogovens verzaken. Zij zijn het tijdvak van den ruwarbeid ontgroeid en laten dezen meer en meer over aan uitheemsche inwijkelingen: Polen, Tsjechen, Russen, Marokkanen, wat weet ik al, en — Vlamingen. Dank zij een degelijk beroepsonderwijs in de provinciën Luik en Henegouwen, wordt de Waalsche arbeider tot verfijnde stielkennis opgeleid en in plaats van kolen te delven of in het zweet zijns aanschijns bij de hoogovens te staan, is hij thans in staat werkzaam te zijn bij den meest ingewikkelden mechaniekbouw! **Weinig grondstof, hoog loon!** Hulde aan degenen, welke die verheffing van den arbeidenden stand in het Walenland hebben mogelijk gemaakt!

Hoe anders nog het lot van de Vlamingen! In eindelooze werkliedentreinen worden de meesten den Maandagmorgen heel vroeg naar hun bestemming gebracht om er ver van huis en kroost tot den Zaterdag te blijven. In de fabriek, in de mijn en in de steengroef is voor hen den ruwsten arbeid weggelegd. **Veel grondstof, minden [illegible]n.** Men roemt de spierkracht en beider [illegible]lust van den Vlaamschen arbeider niet veeleer[illegible]cht. Hoe spijtig dat men [illegible] ontwikkelde stielkennis kan prijzen.

Welke geweldi[illegible] opvoedende taak is er in dit opzicht no[illegible] altijd te verrichten! Het beroepsonde[illegible]vijs in 't Vlaamsche land, de groote [illegible]ntra uitgezonderd, bestaat er nog altijd [illegible]. En toch is dat het ernstigste redmiddel, [illegible] weg dien we opmoeten, willen wij rang [illegible] men in de rij van de beschaafde volkeren.

En is meer! Het is een dringende noodzakelijkheid. De mindere rassen, die nu eenmaal bestaan, bieden een goedkoopen handenarbeid, die zich beneden de [illegible]schen ook van den Vlaamschen arbeider beweegt.

Laat er ons bijvoegen, dat de mogelijkheid niet uitgesloten is, dat binnen afzienbaren tijd de ruwarbeid naar de jonge opkomende land[illegible] Zal de Vlaamsche arbeider meegaan of zal hij zich tot de gespecialiseerde beroepen verheffen? Dat is de vraag. Nog eens hangt dit van de inrichting van een degelijk beroepsonderwijs af.

Het is treurig, dat er in ons land zoo weinig aandacht aan geschonken wordt. De cijfers zijn in dit opzicht uiterst welsprekend.

Zal het moeten gebeuren, dat wanneer de Vlaamsche Kempen met hun rijke mijnen en hun uit den grond verrijzende fabrieken en werkhuizen, meer en meer geschoolde arbeiders zullen noodig hebben, men eens te meer een beroep zal moeten doen op de Walen, of erger nog op het buitenland, terwijl de Vlamingen zelf moeten buiten hun streek gaan om het ruwe werk te verrichten, waarvoor anderen feestelijk bedanken?

Het is waarlijk hoog tijd, dat het vraagstuk van het beroepsonderwijs ernstig te borde gebracht wordt, niet plaatselijk, maar landelijk, in zijn geheel, opdat eens het Vlaamsche volk ophoude alleen de faam te hebben slechts geschikt voor ruw werk te zijn!

Arme koelies!

ALBERT VAN LAAR.

Maandag 27 Oogst, om 7 u. 30 's av, in 't Vlaamsch Huis, Voordracht over de nationale minderheden in Tcheco-Slowakije, door WALTER BRAND, student aan de hoogeschool te Weenen (Oostenrijk). Alle Vlamingen daarheen! Ingang vrij.

STADSNIEUWS

Apothekersdienst.

's Zondags is maar eene apotheek open van stad. Apotheker van dienst: Florent Laleman, Brugstraat.

De 9e bedevaart.

Iseghem heeft weerom een machtig contingent geleverd. Ruim 275 strijdgenooten maakten de gezamenlijke reis met den tram mee.

Tientallen vrienden reisden met den [illegible] en honderden waren per velo of auto te Diksmude aangekomen.

Het verslag over de bedevaart, dat elders in ons blad gegeven wordt, zal aantoonen dat iedereen uiterst voldaan is teruggekeerd.

Ons Vlaamsch Huis.

De negende bedevaart heeft weerom vele vreemdelingen naar ons Vlaamsch Huis gelokt. Om het even, of ze kwamen uit de Kempen, het Land van Aalst, van Antwerpen, Brabant of Limburg, iedereen, allen, drukten hun verwondering uit over de aangenaamheid, de gezelligheid onzer gelagzaal en hof.

De jonge snotters die 't Vlaamsch Huis te Iseghem oprichtten en doen bloeien, worden verre en bij gekend.

Meldenswaardig.

De groote stroom naar Diksmude, het sukses van de Beevaart, dat elk jaar verhoogt begint reeds de Siskes te bekoren. We ontwaarden er Siskesmannen van Brugge, van Iseghem, Kortrijk en elders.

Als we eenmaal de macht in handen hebben zullen die menschen zweren dat zij altoos Vlaamsche Nationalisten geweest zijn. Maar we zagen er toch één die binnen enkele weken, de Fransch-Belgische legerwet zal stemmen, en aldus aan onze Vlaamsche dooden den grootsten hoon zal brengen die denkbaar is.

De redevoering van Dr Prof. Daels zal bij hem toch wel gewetenswroeging gewekt hebben, zou men denken. Ten ware dat er verstand te weinig is om te oordeelen!

Huldebetoon.

We vernemen dat den Bond der Kroostrijke Gezinnen, zinnens is een reuzenhuldebetoon in te richten voor den heer volksvertegenwoordiger Allewaert die, op zoo prachtige manier de belangen der Kroostrijke Gezinnen verdedigde (?).

Geen huldebetoon was ooit meer verdient. Inderdaad, m. Allewaert deed een voorstel, om, bij de nieuwe legerwet, door de Fransche generale staf aan ons opgelegd, opnieuw den oudsten van zes kinderen vrij te stellen. Het was enkel nadat Jaspar hem stuur in 't gezicht keek, nadat Vandevijvere hem iets in 't oor prevelde en nadat zijn meester Poullet dat voorstel weigerde ontvankelijk te verklaren, dat m. Allewaert zijn voorstel introk. Het intrekken zelf wist hij behoorlijk te motiveeren. Wanneer L. Van op den Bosch hem vroeg, waarom hij zich zoo belachelijk maakte, en zich als 'n echte zoollikker van het Fransch-Belgisch militarisme aanstelde, antwoordde onze stadsgenoot heel gepast: **«Het is om moeilijkheden te voorkomen».**

En dat was zoo!

De Kroostrijke Gezinnen zullen den heer volksvertegenwoordiger Allewaert oprecht dankbaar zijn en blijven. Bij de naaste verkiezing, zal hij hun vragen, dat ze aan hem — hun verdediger — denken.

Als vader van een kroostrijk gezin, zou ik het niet willen nalaten. Dat hij me toekomend jaar, gerust zijn smeekbede zende! Den duts!

Een die hem kent.

Gevonden.

Een paar nieuwe kousen. Men kan ze terug bekomen in het politiebureel.

De Familie Weduwe August Declercq, bedankt uit ganscher harte de enkele stadsgenooten die hun milden penning gegeven hebben aan den jongen nederigen Missionaris in de wereld Gerard Declercq, Broeder van Liefde die den 28 Oogst vertrekt naar de Missies in Zuid-Afrika.

De Familie.

Academische graden. — Voorbereidende en aanvullende proeven. — 2e Zittijd 1928.

De inschrijvingslijsten voor den 2e zittijd 1928 der bij de art. 10 en 12 van de wet van 10 April 1890-3 Juli 1891 voorziene voorbereidende proeven zullen in het Provinciaal Bestuur te Brugge, Bureel 12, openblijven tot en met Zaterdag 6 September, doch alleen voor hen wier getuigschrift van middelbare studiën door de Commissie: a) afgewezen werd en die zich tot de voorbereidende proef wenschen aan te melden;

b) aangenomen werd, en die. door het afleggen van een bij artikel 53 van het Kon. Besluit van 13 Juni 1922 voorziene aanvullende proeven, hun getuigschrift nog voor de toelating tot een ander academisch examen geldig willen maken.

Na voormelden datum zijn de lijsten onwederroepelijk gesloten.

Inschrijvingen van 9 tot 12 uur.

Nijverheidsschool. — Schooljaar 1928-1929.

Het bestuur der Nijverheidsschool maakt bekend, dat de leergangen voor het nieuwe schooljaar zullen heropend worden met 2 October toekomende en zullen eindigen einde Maart 1929.

De volgende lessen worden er gegeven :

1e jaar : lijnteekening, meet en rekenkunde.

2e jaar : Projectieteekenen, meet en rekenkunde.

3e jaar : bouwkunde en bedrijfsteekenen.

4e jaar : bouwkunde, gezondheidsleer en materialenkennis.

Een leergang van versieringsteekenen, doorzichtkunde, hout en marmerschilderen.

Deze vijf leergangen zijn van het grootste nut, voor alwie bekwame vakman, meestergast en werkbestuurder wil worden.

De lessen worden gegeven den Dinsdag, Woensdag, Donderdag Vrijdag en Zaterdag van iedere week, telkens van 6 tot 8 uur 's avonds.

Een leergang van boekhouden en handelswetenschappen, gegeven den Woensdag en Vrijdag.

Een leergang van Engelsche taal, den Dinsdag en Donderdag.

Een leergang van Duitsche taal, den Zaterdag, telkens van 6,15 tot 8,15 u. 's avonds.

Deze drie leergangen toegankelijk voor man- en vrouwelijke leerlingen, zijn eene bijzondere gelegenheid om zich te ontwikkelen en bekwame bediende en boekhouder te worden.

Een leergang van Stoomtuigleiding en electriciteit.

Deze laatste lessen worden gegeven den Zondag telkens van 8 tot 10 uur 's morgens.

De algemeene inschrijving voor gewezene en nieuwe leerlingen zal plaats hebben op Maandag 3 September binnen de Nijverheidsschool, 's morgends van 9 tot 12 uur, 's namiddags van 3 tot 6 uur.

Belanghebbende kunnen terzelfdertijd de afgemaakte werken bezichtigen.

De Bestuuder: Karel Laloo

N. B. — Wij dringen ten zeerste aan bij de ouders wiens kinderen niet meer schoolplichtig zijn, dat ze deze naar de nijverheidsschool sturen, waar al de bovengemelde lessen gratis gegeven worden, ten einde te zorgen dat hunne kinderen bekwame vakmannen of bedienden worden, aldus zorgen zij zelf dat hunne duurgewonnen centen die ze betalen aan belastingen, ook ten goede komen voor de lotsverbetering van het Vlaamsche volk.

Gerrepuiden.

Voor veertien dagen verscheen n ons blad een artikeltje dat in de kringen van De Mandelbode heel wat stof opjoeg.

Een verontwaardigd redakter greep naar zijn penne en zou de nationalisten eens goed de motten uit hn kleeren kloppen.

En leugen en laster worden er bij gehaald om de verbitterden en e zwartgalligen eens duchtig af te takelen.

We geven toe dat de vorm, van boven genoemd stukje, gelukkiger hade kunnen gekozen worden, maar ht heeft ons ten zeerste verwonderd dt de staatskatholieke heeren zich ergren aan een schrijfwijze bij lange nt zoo kwaadaardig als hun eigen strijmethode.

Wij hebben immers de traditie nt ingeluid en in eere gehouden die e katholieke partij aan het bewind hiel bij middel van de walgelijkste schelpartijen. Ons bij plaatselijke gebeutenissen beperkend zijn we nog nt vergeten op welk een schandige mnier de katholieke partij haar verkizingskampagnes voerde. Om maar en voorbeeld aan te halen zal ieder Isghemnaar van boven de twintig zin herinneren hoe vuil, ja crapuleus e middeltjes waren waarmee de kathlieke partij haren roem verwierf toe ze een achtbaar man als Dr Gits zalger door haar penneknechten liet bzwadderen. De katholieke voormanen waren perfekte karamellenverzemakers, genre Jef Coole, die in hn zeer christlijken ijver niets ontzagn om hun tegenstrevers door de moddr te sleuren.

De geachte redakteur wil ook doorgaan als een goede psycholoog en acht het oogenblik gepast om zich smaleid uit te laten over de opposanten op Vin Cauwelaert's congres te Gent.

In zijn verbeten woede stelt hij deze op een lijn met steller van bovengenoemd stukje, met de herrieschoppers van Brugge en met al die niet steeds eerbiedig naar zijn driemaal heilige afgoden blijft opzien.

't Zijn gerrepuiden zoo schreeuwt hij die hun gift uitspuwen uit afgunst haat en nijd... maar verzwijgt heel behendig dat de oppositionneelen te Gent als woordvoerders hadden Dr Rombauts, leraar aan het Atheneum te Antwerpen, Van Nuffel, algemeene bestuurder van de V.O.S.-bonden en Prof. Daels van Gent wier rede een striemende aanklacht was tegen het bewust verraad van den landsbond.

We wisten dat De Mandelbode ver gaat in haar hatelijk gestook maar dat het ooit in haar gemoed zou opkomen Professor Daels als gerrepuid te schelden wisten we nog niet!

De Mandelbode heeft het ook over Vlaamsche leiders die zouden den knieval doen om leveranciers te worden van het Belgische leger, leiders die zich zelf niet kunnen leiden en zoo meer.

Wat het eerste betreft verzoeken wij haar formeel namen te noemen. Dan zullen we haar kunnen te woord staan. Maar we wedden dat haar talrijke vrienden die tijdens den oorlog het Duitsche leger hebben helpen bevoorraden haar het zwijgen zullen opleggen. Laster blijft steeds haar geliefkoosd wapen.

Wat het zich zelf leiden betreft, och lieve Mandelbode daar begeeft ge u op een terrein waar uw vrienden hun beste pluimen eens lang verloren hebben. Het is zeer tactisch van uwentwege met messen te spelen met een dubbele snee. **Hebt ge soms geen vuilgheid te veegen voor uw eigen deur?**

Moeten we spreken over de groote en kleine afgoden die ge onder uw hoede neemt en die uitmunten als lieve engeltjes van deugd en deftigheid.

Gij bewandelt een gevaarlijk pad, Mandelbode, en al hebben uw vrienden hun reputatie als beroeps gerrepuiden voor goed verworven, toch zou het gebeuren dat vele der uwen deerlijk gehavend uit den slag komen.

En van gerrepuiden gesproken 't is toch wel in uw midden dat de gerrepuiden in grooten getalle in de modder ploeteren.

Gij en uw slippendragers durft het immers zelden aan in het publiek de nationalisten te bekampen. Gansch uw werking bestaat in het persoonlijk afbreken van die of die leider in 't geniep of in het duister. Ge werpt met drek en modder als iemand u betrapen kan. Als giftige adders schuilt ge u onder het gras om ongehinderd en ongestoord uw slangenwerk te volbrengen. Van huis tot huis durft ge gaan om de onzen te bezwadderen terwijl uw slippendragers beschut door den dekmantel van het misbruikte geloof hun giftigste pijlen op ons mogen afschieten.

Van gerrepuiden gesproken, beste Mandelbode, benevens vele andere zit daar in uw midden een groote gerrepuid, die ge natuurlijk onder uwe hoede neemt en die zich nochtans als priester beleediger van 't vuilste soort in uw oogen verdienstelijk maakte.

Die puid evenals gij, beste Mandelbode, houdt van de gekalkte gravenmethode. Zeemzoete uiterlijke onschuld, takt, christelijke liefde, innerlijke haat, nijd en den brutalen wil eenieder te breken die weigert uw fanatieken wil te gehoorzamen.

Het heimwee naar uw vroegere schande practijken moogt ge verbergen onder de mom van een geveinsde deftigheid. Uw vuile mom werd sinds lang afgerukt. De stank der verdorvenheid uwer innerlijke bedoelingen breekt door de witgekalkte bepleistering van uw uiterlijk masker. Uw schijnheilige verontwaardiging belet niemand klaar te zien.

Bekwamen Patroonmaker

goed op de hoogte van
VROUWFANTASIES
wordt gevraagd door
de
Schoenfabriek Van Lierde
124, Brusselstraat te Halle

BURGERLIJKE STAND

Geboren:

Marie-Therese Vercamert, d.v. Prosper en Julia Kindt, Hondenkensm. 288.

Irène Vens, d.v. Gaston en Maria Berouw, Beyaertstr. 31.

Jacques Corteborst, z.v. Michaël en Godelieve Vroman, Rousselstr. 523.

Mariette Grijspeerdt, d.v. Gerome en Palmyre Hermy, Nederweg.

Valerius Verhaeghe, z.v. Gustaaf en Magdalena Aix, Schardauwstr. 182.

Camille Lauwers, z.v. Jozef en Gabriella Desmet, Baertshof, 24.

Overlijdens:

Mariette Persyn, 2 j. d.v. Louis en Marie Dewulf.

Celina Declercq, herb. 49 j. vr. Adolf Binquet.

Huwelijken:

Joris Vanmoen, autovoerder, 24 j. woon. te Rumbeke en Silvie Dejaegher naaister, 27 j. h. w.

Victor Vandenbroucke, werktuigk. 30 j. en Gabriella Dewaele, borstelm. 22 j. b. h. w.

Uit de Inrichtingen

Vlaamsch Huis.

De bons van verbruik zullen den Woensdag en Donderdag uitgewisseld worden. Telkens van 9 tot 12 u. voormiddag.

Opgelet.

Na dezen datum zijn ze ongeldig.

Spaargilde De Vlaamsche Spaarders.

Zondagnamiddag te 3 uur stipt, algemeene vergadering. De leden gelieven zich te voorzien van hun lidboekje. Wanneer de geldomhaler het reeds afhaalde, brengen zij de uitnoodigingskaart mee.

Dagorde : Schikking terugbetaling;
Schikking voor 't komend jaar;
Verslag en groote loting.
De vergadering is verplichtend.

Familieziekenbond 't Volksbelang.

Er wordt de leden aan herinnerd dat de betalingen plaats hebben 's Maandags van 2 tot 6 uur en 's Zaterdags van 9 tot 12 uur voormiddag.

De werkonbekwaamheid moet binnen de twee dagen aangegeven worden op het bureel. Van vóórgaande werkonbekwaamheid kan geen rekening gehouden worden.

Geneeskundige hulp wordt niet verleend aan slachtoffers van arbeidsongevallen, omdat in dit geval de verzekering moet tusschen komen.

Men gelieve daar goed nota van te nemen.

Werkloosheid.

De werkloozen worden herinnerd dat de kontrool plaats heeft 's voormiddags van 9 tot 10 uur in het lokaal, en 's namiddags van 2 tot 3 uur in het Werkloozenfonds.

De werkloozen moeten voorzien zijn van een bewijs hun door den patroon overhandigd. Het bewijs moet tevens opgave dragen van het loon per uur, per dag of per week, en de oorzaak der werkloosheid moet er op vermeld zijn.

Al die dingen worden door het crisisfonds stellig geëischt.

Wanneer de patroon weigert een werkloozenbewijs af te leveren, zijn de leden verzocht onmiddellijk de vereeniging te verwittigen.

Spaarkas.

Ze is open elken Zondag van 9 tot 10 uur. Ze zal ook open zijn op de dagen en uren van uitbetaling in de Spaargilde. Dat om alle leden volledig gemak te verschaffen.

Dat onze menschen dienen in eigen inrichting te sparen, wordt meer en meer begrepen.

K. V. N. V.

Propaganda. — Met het oog op de werkzaamheden voor het komend winterseizoen, wordt eerstdaags een belangrijke algemeene vergadering belegd, waar tal van zaken die de inwendige orde aanbelangen zullen geregeld worden. Wij noemen: het stichten van een propagandaclub en een kiesfonds.

Van nu reeds roepen wij de aandacht onzer leden op deze belangrijke vergadering.

Muziek.

Na de kermis zullen de muzieklessen hervat worden. Wij raden onze leden , vaders van familie, ten zeerste aan hun zonen naar die lessen te zenden. Onze Vl. Harmonie moet nog sterker worden, en men vergete vooral niet, dat kunst, ook muziekkunst, bijdraagt tot ontwikkeling.

Men kan zich aangeven bij den bestuurder of bij een bestuurslid der Vl. Harmonie.

Sociale Syndikale KRONIJK

Bij de Bouwwerklieden.

De loonsverhooging vordert. Veel patroons pasten reeds het loon van 4,25 fr. voor de stielmannen toe.

Onze leden die soms de verhooging nog niet zouden ontvangen hebben worden verzocht het bureel te verwittigen, opdat er kunne opgetreden worden.

Een vieze discussie.

Het socialistisch syndikaat belust op partijpolitieken buit verwijt sinds jaar en dag, de heeren Declercq in Roeselare, hongerloonen te betalen.

De werklieden daar werkzaam, en voor het meerendeel bij christenen en socialisten gesyndikeerd, voelen zich hierin gelasterd. Immers wanneer Declercq Gebroeders hongerloonen betalen dan zijn die werklieden een soort lamme slaven, die bereid zijn aan hongerloonen te werken. In ons blad kondigden wij reeds een protestbrief af onderteekend door 43 werklieden.

De scheldpartij der socialistische leiders hield niet op en laatst verweerden die werklieden zich tegen hun leiders bij middel van aanplakbrieven. Deze werden gevolgd van een aanplakbrief uitgaande van de socialistische leiders waarin deze zich wel wachten hun beschuldigingen door bewijzen te staven. Met al de pretentie van heel de wereld roepen zij: Wij hebben beschuldigd. We houden deze beschuldigingen staande. 't Is aan u te bewijzen dat het niet waar is.

Neen, heeren socialistische leiders, zulke bokkesprongen zullen u niet in achting bij uw volgelingen doen rijzen. Wanneer GIJ beschuldigt moet gij bewijzen en 't is 't geene ge niet doet.

Onze schoenmakers.

Twee weken geleden wezen we hier op een abnormalen toestand, bestaande in de schoenfabriek alhier. De werklieden van Iseghem werken er aan de loonen in Iseghem zelf uitbetaald, terwijl onze Ardoyenaren aan 4, 6 en 8 fr. per paar min werken. Die menschen zijn nochtans meest allen lid van het christen syndikaat, zelfs hun voorzitter valt onder deze categoriën te rangschikken.

Moesten wij leiders van het Vrij Syndikaat hier ter plaatse zulks doen, men schold ons voor verraders en onderkruipers en moest die baas een Vl. Nationalist zijn, 't land ware te klein om het uit te bazuinen. Nu dat het een staatskatholiek is durft De Volksmacht er geen woordje over kraaien.

Bij de vlasbewerkers.

De vlasbewerkers van Oost-Rozebeke, door de christen leiders zoo deerlijk in den steek gelaten, verweren zich dapper.

De actie die we drie weken geleden inzetten, droeg haar vruchten. De loonen werden met 25 ctm. verhoogd.

Deze week werd een nieuw schrijven tot de patroons gericht. We willen komen tot de loonen die aan onze groep zijn toegekend.

Jef blijft geestig.

Opnieuw werden we met een lang artikel van Jef in het zeer flinke (?) sociaal-opbouwend (?) weekblad « De Ontwaking» vereerd.

Den inhoud kunnen we niet bespreken vermits er geen inhoud is.. Voor de zooveelste maal vernemen we dat de socialistische partij veel goed deed. Wij voegen er bij: en veel kwaad. 't Is tegen dat laatste dat de syndikale macht zich zou moeten verzetten. Ze kan het niet omdat de leiders lijk Jef, hun vakbeweging hebben laten verkoopen aan 'n dergelijke politieke partij, die samenheult met kapitalisten van alle slach en geur.

De kleine voordeelen die deze partij ons misschien bracht geven haar geen vrijgeleide voor dagelijksch volksverraad.

Iemand die zoo slim is als Jef, zou dat moeten weten.

J. D.

De Loonsbeweging

in de Schoennijverheid te Aalst

Namens « le Syndicat des fabricants de chaussures d'Alost » gewordt ons volgend schrijven :

Mijnheer,

Het is ons onmogelijk in blok uw voorstel van loonsverhooging te aanvaarden of de percentage te veranderen. Nochtans zijn wij bereid een tegemoetkoming te doen. Wat aangaat het loon der stiksters in plaats van 2/3 van het loon der mannen, zouden wij 70 t. h. betalen op het basisloon.

Hoogachtend

(get.) Vandenbrempt.

Wij hebben daarop geantwoord :

Aalst 17-8-28.

Waarde Heer Sekretaris,

In bezit van Uw geëerde van 8 dezer danken wij U om de verbetering door U in uitzicht gesteld op het loon der stiksters.

Anderzijds acteeren we dat U niet geneigd zijt ons voorstel tot loonsverhooging in blok te aanvaarden en verzoeken U beleefd om de onderhandelingen voort te zetten ten einde te vernemen welke punten van ons voorstel uwe bijtreding mochten erlangen en welke punten niet.

Het zou ons aangenaam zijn Uwe bezwaren tegen deze laatste punten te kennen ten einde te onderzoeken of een vergelijk dan niet mogelijk blijkt.

Met de hoop dat de door ons gevraagde voortzetting der onderhandelingen tot genoegen van beide partijen tot een goed einde zal worden gebracht, hebben we de eer, Heer Secretaris, U de verzekering aan te bieden van onze gevoelens van hoogachting.

A. D'Haese.

Dhr VandenBrempt
Secretaris van «Le Syndicat des fabricants de chaussures d'Alost »
Burgemeestersplein

De Begroetingsdag te Bergen-op-Zoom.

In het officieel verslag, hierover gepubliceerd, zijn de namen genoemd van enkele der aanwezigen. De inrichters verzoeken ons mede te deelen dat door een vergetelheid verzuimd is Professor Dr W. de Vreese daarbij te noemen.

Moe, vroeg Janneken, zou onze Spits een klein meisje dat in 't water valt redden?

— Ja zeker, Janneken, Spits is een brave hond, antwoordde moeder.

— Toe, moe, smijt er ons Marieken dan eens in, zei de bengel.

Voor schoon DRUKWERK

wende men zich tot de modern ingerichte Drukkerij Volksverheffing, Onderwijsstraat, 14, Aalst.

Men gelast er zich met al wat het vak betreft. Pracht- en gewoon drukwerk.

SPROETEN
verdwijnen gewaarborgd door
Crême Splendid
Prijs 12 fr.
Te koop in alle apotheken.
Apotheek LALEMAN te Iseghem.

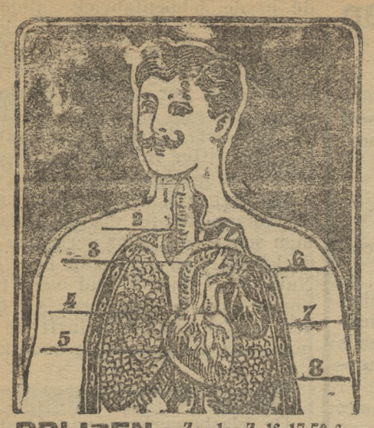

Belangrijk bericht !

Gij allen die min of meer onderhevig zijt aan borstkwalen : Bronchiet, Griep Asthma, Keelontsteking, Hoesten, Kuchen en Fluimen, indien gij tot hiertoe alles beproefd hebt zonder afdoend effekt te bekomen, indien gij hopeloos zijt en mismoedig, vergeet niet dat er een middel is dat sinds 50 jaren duizenden en duizenden hopelooze gevallen genezen heeft. Neemt ook dit middel :

Borstbalsem Martin Toms, Resina zalf, Microbenpillen

Volgt de volledige behandeling voor zes weken waarvan het regelmatig gebruik de diepst ingewortelde borstziekten uitroeit en geneest, en aldus 't best voorbehoedmiddel is tegen de tering en 't zekere geneesmiddel van **ASTHMA**

Schrijft om inlichtingen aan **MARTIN TOMS**, Apotheker-Specialist, 112, Wetstraat, Brussel of wendt U rechtstreeks tot uw apotheker die U het gevraagde zal bezorgen.

PRIJZEN : Zonder Zalf 17,50 fr., met Zalf 25 fr., Microbenpillen 12,50 fr., Maagdrank 20 fr., Behandeling voor 18 dagen 85 fr., Serie van 6 weken 185 fr.

BLEDTHEE

OVERTREFT PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN

voor het zuiveren van 't bloed

GENEEST ALLERBEST EN OP RADIKALE WIJZE :
uislag, puisten, speen, gemis aan eetlust, verstopping, draaiingen, gal, slijmen, enz.

IN ALLE GOEDE APOTHEKEN OF RECHTSTREEKS BIJ DEN UITVINDER

Apotheker Vandenbussche

49, RIJSELSTRAAT, 49, MEENEN

Prijs 4,50 frank *Prijs 4,50 frank* *Prijs 4,50 frank*

Het Oud Bier der is gekend voor **brouwerij "De Arend"** 't gezondste, kloekste, aangenaamste

A. Louwaege-Verstraete, Cortemarck

PECTOIDS

Overtreffen alle andere zwarte pillekens tegen den hoest !

ZIJ KOSTEN ENKEL 4 FRANK !

UW APOTHEKER HEEFT ER !

Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frische mond, een aangename adem.

ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT

MONO POEDERS

Onfeilbaar geneesmiddel tegen :
Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn, Rheumatisk, Grippe

WAAROM ?

zijn de MONO POEDERS verkieslijk dan alle anders produkten van gelijken aard ?

OMDAT
zij onmiddelijk de hevige pijnen stillen.
zij altijd genezen daar waar alle andere genees.middelen mislukt
zij de maag nooit vermoeien. [hebben.
zij door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardnekkigste gevallen.
zij, dank aan hunnen aangenamen smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden.
zij in geen cachetten zijn, en dus door de teerderste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN **12 pakjes 4,50 fr.**
in doozen van : **25 pakjes 8,00 fr.**

Hebt gij pijnen in de lenden ?
Kunt gij moeilijk of pijnlijk uw water maken ?
Is uw water troebel of te sterk gekleurd ?
Lijdt gij aan jicht, heup- of lendenjicht ?
Zijt gij door Rheumatiek gekreukt ?
Zijn uwe voeten gezwollen ?
Is geheel uw lichaam ontsteld door een vuilen brand ?

? ? ?

Dit alles zijn de zekere kenteekens dat uwe **Nieren, Blaas of Lever** *ziekelijk zijn en gij zoohaast mogelijk uw toevlucht moet nemen tot eene ernstige en nauwkeurige behandeling met*

Dalila Pillen

EN

Samsom's Oliebalsem

Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wondere geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen.

VERKRIJGBAAR IN ALLE GOEDE APOTHEKEN

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de

Fondsenbank

Naamlooze Vennootschap

MAATSCHAPPELIJKE ZETEL
WETSTRAAT, 84 BRUSSEL

Bijbanken : Antwerpen & Kortrijk

Agentschappen :
Brugge, Crombeke, Poperinghe, Harelbeke, Moeskroen, Thielt.

Fondsenbank maakt deel uit van de groep Fondsenbank-Handelsbank-Noordstar.

Kapitaal en Reserven : 50.000.000 frank

BIJHUIS TE ISEGHEM ROESELAERESTRAAT, 23

Leest aandachtig !

Voor uwe elektrische inrichtingen van drijfkracht, verlichting, verwarming, bellen, telefoon en radioinstellingen, wendt u tot 't huis

HENRI SIMOENS-SCHACHT
HONDSTRAAT, 14 ISEGHEM

Aankoop, verkoop en huur van nieuwe en okasie motors.

Alle herstellingen Spoedige uitvoering
Inlichtingen en beschrijvingen zonder verbintenis
Voordeelige prijzen

ZANNEKIN

DUBBEL BLOND BIER
gezond, kloek natuurlijk

Brouwerij St Louis
L. VERLENDE LOO

Alleenverkoop voor Iseghem en omliggende :
S.M. VLAAMSCH HUIS, ISEGHEM

Allergunstigste prijzen voor herbergiers en koffiehuizen

Neringdoeners, zoekt uw prolijt !!

SUIKERBAKKERIJ

Alberic Debruyne-Devolder

Rousselarestraat, 18, ISEGHEM

Artikelen voor St Niklaas, Paaschartikelen en Nieuwjaarsgeschenken.

Kruidenierswaren

Conserven, Specerijen, Chocolade, Dessert, Biscuits, Pralines, Fondants, Suikers, Doopsuikers, Chocolade in reepen en in pakken.
Groote keus van Spekken, essence, acidulé, forré.
Eierkleursel voor broodbakkers.

In 't groot SUIKERHANDEL In 't klein

Bijzondere Prijzen voor Voortverkoopers

GOEDE WAAR PRIJST ZICH ZELF !

Voor uwe

Stoven, Kachels en Gasvuren

wendt u tot

Germ. Ghekiere - uyck

Roeselaerestr. 88, Iseghem

Magazijn van verlakt, aluminium en gentkeleerd keukengerief, waschkuipen in galvanisé, kinderbaden, waschfourneizen. — Groote keus van verlakte menagerestoven van de beste merken en buizestoven in eigen werkhuis gemaakt.

Gezinrichtingen Zink & Loodwerk
Spoedige bediening Matige prijzen

WAAROM ?...

Waarom hoesten als BORSTPILLEN LALEMAN U radikaal genezen ?
Waarom koorst of tandpijn lijden als CACHETTEN KEPHIL die doen verdwijnen ?
Waarom uwe kinderen niet vrijwaren tegen borstziekten als DROSELS BORSTBALSEM der *apotheek Laleman* daartoe de geschikte middel is ?
Waarom zelf ziek of zuchtig zijn als U ter *apotheek Laleman* alles kunt verkrijgen om U gezond te maken ?

IDUS VOOR ALLES NAAR DEN

Apotheek Florent Laleman
Brugstraat, 2 Iseghem
(bij de Gendarmerie)

Men draagt ten huize *Telefoon 68*

De schoonste kinders....
zijn deze die dagelijks gepoederd worden met

DULCIOR POEIER

Te kooop in alle goede Apotheken.
DE DOOS 1,50 FR.

PIANOS

B. Van Hyfte

Gent, Nederkouter, 32 Gent
(dicht bij het Paleis van Justitie)

Oudste fabriek van België en ook de goedkoopste.

Altijd keus van 100 tot 150 pianos.

TE VERKRIJGEN
in alle Iseghemsche Apotheken

OP DEN KLUISBERG

Wie den Kluisberg bezoekt, late niet na het Vlaamsch Huis «Klokke Roeland» te bezoeken; eigenaar Maurits De Vos-Fiévé, waar benevens alle slach van dranken, ook nog te bekomen is in zijn winkel: chocolade, bisschuiten, bonbons, speelgoed, enz.

Koud buffet, enz., enz.

Verhuring van gemeubelde kamers en keukens.

Stalling voor motos en velos kosteloo.

Jenig depot voor de streek van alle slach van katoenen en wollen beddedeelens, en dweilen.

Verkoop aan fabriekprijs.

VOOR UW

Schilder- & Behangpapier

WENDT U TOT HET HUIS

J. LEFEVERE-HUYSENTRUYT

Reselaerestraat, 168, Iseghem

Magazijn van kleuren en vernissen.
Grote keus van sponsen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en karpetten

Trouwe bediening Lage prijzen

Schoenmagazijn

R. Vandenberghe-Bourgeois

Marktstraat 17, ISEGHEM

Groote keus van mans- en vrouwschoenen 30 t. h. goedkooper dan de konkurentie.

Ook verkrijgbaar aan de voordeeligste prijzen : kinderschoenen, pantoffels, schoenkreem der beste merken.

Dwells, borstels, zeemvellen, sponsen en alle kuischgerief.

Het huis gelast zich met herstellingen.

ECZEMA

huiduitslag, roode vlekken, jeukingen, springende handen, haarworm bij kinderen, genezen door het gebruik van

Cadeline-zeep

Te koop in alle apotheken.

ISEGHEM : Apotheek LALEMAN.

FAMILIEZIEKEBOND VOLKSBELANG

VLAAMSCH HUIS **Iseghem**

Verzekert tegen Ziekte
Invaliditeit
Ongevallen
Operatie
Geboorte
Sterfte

En telt reeds meer dan 2000 leden
WEES OOK VOORUITZIENDE !

Drukkerij « Volksverheffing » Aalst.
Onderwijsstraat, 14.

DE VALLENDE ZIEKTEN !

EEN ENKEL GENEESMIDDEL zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal

HET IS DE **Poeder Epilepsia**

Prijs : 20 frank

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is

Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 jaar duurden.

Te koop in alle goede apotheken of rechtstreeks bij den bereider

Apotheker Vandenbussche - Meenen

Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

De zeer aardige historie van Désiré Ingelbeen

De kapitein bleef staan en keek naar den majoor's blauwe plekken.

— Eh bien, major, vingt gaillards de cette trempe à l'armée belge, et la question linguistique est résolue !

Désiré werd naar de infirmerie gedaan, bleef er drie dagen en daarna, ging terug den bak in.

* * *

Wij zouden nu kunnen doen 'lijk vele schrijvers en dien nieuwen kapitel beginnen met te zeggen : « twintig jaren zijn vervlogen; Désiré Ingelbeen is grijs geworden ».

Maar, dat is al te gemakkelijk, en ook, dat is maar goed voor menschen die prullen vertellen. Wij zijn gebonden aan de waarheid.

Désiré werd dus op zekeren dag uit den bak gehaald, weggevoerd om te verschijnen voor den krijgsraad, in 't Hebreeuwsch : « Conseil de guerre».

Tot Désiré's groot genoegen gebeurde daar alles in 't Vlaamsch. De heeren waren zeer beleefd, vroegen Désiré's naam, geboorteplaats, en vele vijven en zessen.

Désiré antwoordde beleefd.

Een der heeren las dan een stuk voor waarbij moest blijken dat Désiré ongevraagd den majoor een muilpeer zou gegeven hebben en idem zou gestampt hebben naar den kommandant en den luitenant.

Désiré werd daarover ondervraagd en vertelde de zaken zooals ze gebeurd waren. De majoor kwam ook, maar mocht geenen eed afleggen. Hij vertelde dat Ingelbeen Désiré, sedert 't begin van zijnen dienst den onnoozele uitgehangen had, dat hij gedurig gebaard had geen Fransch te verstaan, dat hij geweigerd had te gehoorzamen aan de bevelen die ieder andere Vlaamsche soldaat, zelfs die geen Fransch geleerd had, verstond; dat hij, majoor, daarom den jongen vriendelijk terecht gewezen had; dat hij Ingelbeen, niettemin koppig gebleven was en uitdagend; dat hij, majoor, daarop Ingelbeen bij den arm genomen had om buiten te doen gaan, tamelijk onzacht; dat hij, Ingelbeen, daarop hem, majoor, naar de keel had gegrepen, op den grond had geworpen en geslagen had.

De majoor had zijn verklaring in 't Fransch afgelegd.

Désiré vroeg of iemand de majoor's vertelling in 't Vlaamsch wilde herhalen.

Een der heeren deed dat in sierlijk Nederlandsch.

Toen hij gedaan had vroeg de voorzitter aan Désiré of hij daar iets op aan te merken had.

— Ja, Mijnheer de voorzitter, zei de jongen; ten eerste of de majoor mij zoo vriendelijk terecht gewezen heeft, weet ik niet, want hij sprak Fransch. Al wat ik verstaan heb, 't is dat hij zei dat hij van Brugge was, want te midden zijn Fransch heeft hij mij gezeid almeteens: «Jao, jao, Menheire Ingelbeen, 'k zien ik van Brugge». (De majoor kreeg een kleurtje). En ten tweede. zei Désiré, voor dat ik een hand heb uitgestoken, heeft de majoor mij 'ne vuistslag in mijn gezicht gegeven dat ik achterwaarts over getuimeld ben. Ik mag ook niet officieel zweren omdat ik hier als beschuldigde sta, maar ik zweer dan maar op zijn niet-officieels, dat het gegaan is zooals ik het u zeg. En indien de majoor hier durft volhouden dat ik het eerst geslagen heb, dan liegt hij dat hij stinkt. Dat zweer ik met heel mijn hand omhoog, bij God en al zijn heiligen, en op mijn paart in den hemel !

De heeren zagen dat het serieus was.

Er was een oogenblik stilte. De voorzitter zei :

— Ingelbeen, ge vergeet den eerbied die ge aan uw oversten verschuldigd zijt; let als 't u belieft op uw woorden.

— Ik zal er op letten, voorzitter, wedervoer Désiré, en let er nu a. u. b. zelve eens goed op, want hetgeen ik u zal zeggen zal de moeite weerd zijn om te hooren. Ziet, Heeren, ik ken Fransch even goed als gij en ik zal weigeren aan Fransche bevelen te gehoorzamen; gij zult spreken, bevelen, schrijven, straffen in mijn bloedeigen moedertaal, in de taal van mijn volk, of Désiré Ingelbeen blijft doof als 'ne pot ! Ge moogt nu tien jaar lang op uw hoofd staan, of me tien jaar lang in den bak houden, daar ga ik niet van af, daar is niets aan te doen !... Ik ben beschuldigd den majoor de keel toegegrepen te hebben; ik heb het inderdad beproefd; maar ik zeg erbij, de majoor heeft eerst geslagen, en geweld roept om geweld ! De kommandant en de luitenant zijn maar binnengesprongen als ik en de majoor al over de tafel lagen. Gij kunt me nu daarvoor straffen als ge wilt. Maar m straffen omdat ik weiger te gehorzamen aan bevelen gegeven in een vreemde taal, hier in mijn eigen land, op mijn eigen Vlaamschen grond, daar hebt gij geen recht toe, dat kunt gij niet, noch gij, noch de minister, noch Abert, de belover in eigen persoon. Ge moet me nu niet verder meer ondervragen, ge weet zooveel als ik !

Ziet, brave lezers en lezeressen, 't vertelselke is uit. Ja, 't is uit.

En Désiré? zult ge vragen, hoe is 't met Désiré afgeloopen?

Wel, — maar zeg het aan niemand — Désiré is weer thuis, in stilte in Vaanderen !

Ze wisten natuurlijk niet wat gedaan met dien keikoppigen West-Vlaming, en ze hebben hem ergens in een « service auxiliaire » gestoken, waar hij niet wist wat gedaan met zijnen tijd en zijn eigen meester was, en vanwaar hij, na enkele maanden, weer naar huis trok, wel en weeldig.

In andere woorden — of verstaat ge me niet — ze hebben uit grooten schrik (want de majoor had verteld: que déjà dans les compagnies quelques lascars voulaient jouer petit Ingelbeen), uit grooten schrik, zeg ik, dat potje zooveel mogelijk gedekt gelaten !

Lees in ons volgend nummer ons nieuw mengelwerk

JOEPIE IS SOLDAAT

door Pol Varens.

Handelaars en Neringdoeners
Ons blad is toch wel het blad bij uitmuntendheid voor uwe aankondigingen.
Maak er dus gebruik van.